

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

ایکینچی سنه: اوچنچی جلد

نومرو : ۲۸

۵ حزیران ۳۳۸

فلسفه

حقیقت و شایستگی

— مابعد —

بو مدعیانند حقیقت عندی بر شی کی تاقی
ایلدیکی معناسی چقار یاسین . مالمودر که هر هانکی
بر اثر اختراع قیمتی عمل فائده سیله اولچولورسه
حکملر مزلک دخی حقیقت قیمتی احراز ایتسه اشیا
اوزرنده کی حاکمیت می تأسیس ویا تزیید ایتسه
وابسته در . بوسیدن بونون حقیقتلره بر طاقم کزیده
فردلرک اثر اختراعلریدر دیه بیلیر . (أدیون) دن
اول فونوغراف موجود اولادینی کی حقیقت دیدیکن
شیلردخی مختراعلرندن اول موجود دکلدیلر . واقعا
(أدیون) ، اختراعی وجوده کنیرمک ایچون صدا
شأنیتنک خواصنی تدلیق ایتک مجبورینندن وارسته
قالامامشدهده بواختراک صدایشانی اوزرنه صورت
مطلقهده یکی بر شی علاوه ایتدیکی ده . محققدر .
صدا شأنیتی اولاسه فونوغراف حقیقتنک وجوده
کلمه مسی آشکار ایتسهده بر مختراع اولادقچهده
فونوغراف کورولسی قابل دکلدیر . شوالده بر
حقیقت ممر اولایلدیک ایچون بهمه حال شأنیتلره
مستند اولق احتیاجندهدر دیه بیلیر . یالکز حقیقتلر
شأنیتلرک قوییه سیدر دیه مریز . اولسه اولسه
حقیقتلر شأنیت تارالارینه محتاجدر دیه بیلیر .
عینی تارلا ناصیل روز کارلرک کنیردیکی مختلف عملری
انکشاف ایتدیرسه هی شأنیتلر تارلاسندهده باشقه
باشقه حقیقتلرک کوزل فیلیرلر بیلیر .

پراغماتیزمه کوره حقیقتلر بر جوق موجودلرک
فرزی ساعیلری نتیجه سنده جسته جسته ابداع ایدلرلردر .
حتی بو موجودلر برینه باشقه لری کلمه ییدی بو کونکنندن
بستون فرقی برجه « حقایقه مالک اولاجقدق . فقط
شأنیتلر هر ایکی حالده دخی اولدقلری کی ویا
بوکابقین بر حالده قالاجقدق . الحاصل حقیقت
دیدیکن شیلر فعالیتلرک سلامتی ایچون شأنیتلر
اوزرنده چیزدیکن یوللردن باشقه بر شی دکلدلر .
شأنیتلر دیکشمه دیکی حالده عین شأنیتلر اوزرنده ،
فعالیتلرک سلامته کوره ، مختلف حقیقتلر ابداع
اوله بیلیر .

حقیقتلرک فردی بر طاقم اختراعلر اولدق دعواسی ،
پراغماتیزمه کوره ، یالکز حقایق علمیه فائده دکلدیر .
ازجه اجداد صراط فدن ابداع ایدلش باشقه درلوا ابداع
ایدلرلری ده ممکن اولان بعض فرضیه لری قبول ایتسه ک
برجه دکل برکله بیله سویله مریز . مثلا «فورشون
قلم ماصنه ک آتله شیمدی دوشدی » دیدیکن زمان
بوکلرلر کی فکرلر هیچده کنیدی تجربه لم محصولی
کوستردیک شی دکلدیر . چونکه بو واقعهده باصره
وسامعانه ک بکالکز املک آچیلماسی وطودنی شیشی

[*] « درگاه » نومرو : ۲۵ ، ۲۶ و ۲۷

فقیر ، صاف و منزوی دکلسک ؛ ایتسه بن بونی
آکلاهیام .

حضرت عیسیایمان ایتیه یورسه ک نه دن فغیلنکار .
سک ؟ اخروی نعمتله مظهر اولانی امید ایتیه یورسه ک
دنیا نعمتلرندن نه ایچون کنیدی محروم ایدییورسک ؟
— یابانچی ؟ هیچ بر نعمتدن کنیدی محروم
ایتیه یورم . ودوغری سولک لازمه سه ، ای وفنا
حیات موجود اولامقله برابر ، کندم ایچون اولدقچه
منویته یجش بر طرز حیات اتخاذ ایتش اولقله ممتخرم .
حد ذاتده هیچ بر شی نه ناموسکارانه ، نه معیوب ؛
نه دوغری ، نه پاکش ؛ نه خوش ، نه مؤلم ؛ نه
ای ونده فنادر . اشیایه اوصافنی ورن افکار
عمومیه در ، طوزک یکلره لنت ویردیک کی ...
— دیك سکا نظراً قطعیت یوقدر . مشترک
بیله تحری ایتدکاری حقیقتی انکار ایدییورسک .
چامورلر ایچنده اویویان یورغون برکوک کی جهل
ایچنده یاییورسک .

— یابانچی ، کوپکلر ده فیلسوفلر ده طمن ایتک
بوشدر . کوپکلرک نه اولدقینی ده کنند ؛ لک نه اولدقیزی ده
بیله یورز ، هیچ بر شی بیله یورز .
— ای اختیار ! کولونج اولان ریدون مذهبنی
سالکسک ؟ یوقسه اوزواللی دیوانلردنیکسک که حرکت
کی سکونی ده انکار ایدلر و کونش ضیاسنی کجه نک
ظلمتلرندن تفریق ایچکی بیلیرلر .

— دوست ! فی الواقع ریدوندم وریبونک اولیه
بر مذهبنمک که سن کولونج صابورسک ، فقط بن
مدحه شایان بولورم ، زیرا عین شیلرک مختلف
ظواهری واردر . منفیسده کی اهرام ، شقی سوکرکن
پنه ضیادن مجروطلر بکرزه ، کونش غروب ایدرکن ،
آتش ایچنده کی افقده ، سیاه مثلر کی کورونیر .
فقط اولنرک ماده اصلیه سه کیم نفوذ ایده جک ؟
ظواهری انکار ایتدیکدن دولای عتاب ایدییورسک ،
حال بوکه بیلدیکم یکنه حقیقت ظواهردن عبارتدر .
کونش بکا ضیادار کی کورونیور ، فقط اصلی
مجهولدر . آتشک یاقدقینی حسن ایدییورم ، لیکن
نصل یاقیور ونه ایچون یاقیور ، بیله یورم ! دوستم
بنی پک فنا آکلاهیورسک . اساسا شو ویا بوسورتله
آکلاشلق ده مساویدر .

نصر می

۲۷ نومرولی درگاهده انتشار
تصحیح : ایدن تائیسک ایلک ستونک سکزنجی
سطری شویله در : « تارک دنیا بابا یلر بونلر بایرام
کونلری ... الخ » . وایلاک ستونده کی پنجی فقره نک
اوجنجی سطری بویله در : « خرما البانی اوردرک ،
یاخود جوارده کی زراعت خدمته کیره ک ... الخ »

منزوی بابا یلرک بکدیکرینه تصادفلرنده تعاملی ایتدکاری
سوزلرله اونی سلاملادی .

— السلام علیکم قارده نم ! جنتک طانی
مشرویاتندن طانی کونک برنده سکا ده نصیب اولسون !
آدم هیچ جواب ویرمه دی . بی حرکت دورییور
وصانکه ایشیتمه یوردی . بافوس تصور ایتدی که
بو سکوت ، اولیالاهک معنادی اولان استغراقدن
منبعدر . آوجلرنی بر برینه یایدشدره دق یابانچینک
یانه دیز چوکوب غروب قدر دعا ایتدی . فقط
فقط باقدی که رفیق حالا حرکت ایتیه یور ، صورتی :
— بابا ، مستغرق اولدقینی کوردیکم حال
مراقبه دن چقدکسه بنی حضرت عیسی نامه تقدیس
ایت .

اوتکی باشی چورمکسزین جواب ویردی :
— نه دیك ایتدیکینی آکلامایورم و حضرت
عیسی کیمدر ، بیله یورم .
بافوس :

— نه ! دیه باغیردی . پیغمبرلر اونک کله جکی
اخبار ایتدیلر . سوزلرله فداکاران دین حق رسولی
اولدقینی اقرار ایدیلر . سوزلر بیله اوکا تعبد ایتدی .
وسلسله ابراهوای ده بر آز اول اوکا بیعت
ایتدیرم . ممکنیدر که سن اونی بیله یسه ک ؟
اوتکی :

— دوستم ، دیدی . ممکندر . حتی قطعاً
بویله در دردم ، اگر قطعیت دینلن شی دنیا ده
موجود اولسه ییدی ...
بافوس بو کده ایتلاز جهله شادری و مجزون
اولدی .

— اگر حضرت عیسانی طایایورسک ، دیدی ،
امکارک بر شیئه یارامایه جی و حیات ازلیه نائل
اوله مایه جقسک .
اختیار اعتراض ایتدی .

— چالیشق ویا چالیشماق بوشدر . اولک
یاخود باشاق بردر .
بافوس صورتی .

— دیك عالم ازلیده باشاق ایتسه یورسک ؟
فقط بکا سویله : دنیا ایشندن واز کیمش کشیشلر
کی جولده برقولوبده اوطورمایورمیسک ؟
— آکلاشیلان اولیه !

— چیللاق وهرشیدن محروم اوله زق اصرار
حیات ایتیه یورمیسک ؟

— آکلاشیلان اولیه !
— نباتات کوکارله یاشامایورمیسک ، صفوتله
مألوف دکلسک ؟

— آکلاشیلان اولیه !
— بو عالمک بوش شیلرندن فراغت ایتدکی ؟
— انسانلری اکثریا مشغول ایدن بوش شیلرندن
واقعا صرف نظر ایتدم .

— پک اعلا ، نم کی فقیرسک ، صاف و منزویسک
و نم کی اله رضایی ایچون وسعادت اخرویه اوغوریته

منظومه :

بو بو کورده ده بر یاز آقشامی

بجایه

افقه یاواش یاواش آلچایور کون ؟
روز کار قانانده برسر طاشیور .
قویده خارلن دالغیز ، اولکون
صولر ، یئیل سولر ، قیزللاشیور .

دکزه چیزلن بوسطرلر نه !
کوندن دونه کوچن بریادکاری ؟
پوروچه ایشلن ایللی روزکار نه ،
یاری ترم ایدن روزکاری ؟

*

خولایه دالانلر مپ بویله سانیر !
بو کون سیم سیاهدر ، یارین بیم بیاض ...
انسان یاشامقن بزهر ، اوصانیر ،
خولایه دالغدن یته اوصاناز .

بو کون ده ، کوزلرم دورغون صولرده ،
کنارده اوزاغین بن یاتیورم .
قابیده انشیز برکدر وارده
بن یته کندی آلداتیورم .

یاری ، چوق شکر ، کچدی بو کون ده ،
یارین بلسکه دها شن دوغار !... دیرم
آیلر دیریدر بویله سور کونده
افقه دوغما بچ برکون بکلرم .

قازنی افلرده چوتدن سولدی کون ،
کیجه یاییلور ویرلهشیور
قویده خارلن دالغیز اولکون
صولر ، قیزل سولر ، اسمرلهشیور .

علی مختار

روحیات و نبات فلسفه به کجهرک کاشات علمی ولاشدی .
اوحالده که اک معظم مسائل فلسفیه اوغورنده هریشی
وحتی نفس عزیزانی اونوتدی ؟ بو تون حیاتی مشاهده ،
تجربه ، تفکر و صرافیه وقف ایتدی . بونجه
مساعی طاقفسرا بیورمن کی اولوم دوشکنده بیله
بمدالموت دخی علم و حقیقت شرفنه بزمله چالیشدی
چارملری خصوصتده فوق العاده تجربه لر وهدلرخیل
ایتمکدن منع نفس ایدمدی .

« برغسون » دن ختام

دوالفنون روحیات معلی

مصطفی شکیب

چونکه خام احساسانه ترجمان اولان حقیقلردن ، اعدا
شأنیت عالیده اک درین کوکاری بولسان حسی
حقیقلرده واردر . بو تون حقیقلرک بر اثر اختراع
اولدینی قبول ایدلکدن ضوکر اجه بیک طرز تفکرینه
صادق قالایلدک ایچون حسی حقیقلرله علمی حقیقلر یئنده
یلکنلی کی ایله بخارلی کی آراسنده کی فرقدن باشقه
برشی کورمه ، کلکمز لازمکایر طندیم . هیچ شبهه
یوقه بو مراکب بحریه ک همراهی نوعی ده انسانلرک
بر اثر اختراعیدرلر . آرالردکی فرق برینلکدها
آز صنعتی وحرکاتشک غیرمیین روزکارلره تابع
اولای ایه دیکرینکدها صنعتی وحرکاتشک معین
قوتلی ماکنلره تابع بولماسیدر . یعنی علمی
حقیقلر ده ااین واراده منه دها تابع بولارسه حسی
حقیقلر کرک اراده وکرک امنیتزه دها آز مساعد
بوللردن بوللردن ناشقه برشی دکادرر شأنیلره حس
حقیقلرله تطابق ایتکدها کوچ ، دها اعوجاجلی ،
بلکنده دها تهلکلی ایسه علمی حقیقلرله بالعمکس
دها قولای ودها ایندر .

کورولورکه جه بیک حقیقی تعریفی شأنیلری
تلفیسیله یکووجود و غیر قابل تفریقدر . اگر شأنیت
عالی منطناً تصور ایتدیکز کی منظومه دار برکاتشک
وذهنی براسکانه طور تولان برعالم دکله ذهن وادینده کی
حقیقلر منبشیری اختراعلردن باشقه برشی دکادرلر .
یته شاید شأنیت عالی برکل واحد تشکیل ایتدیه بوب
کثیر و متحرک برعالم ، صلاب ایدن جریانلردن تشکیل
برجهان ایسه بوجریانلردن برینه ناسدن دوغان حقیقت ،
- یعنی فهم ایدلردن اول حس ایدلش اولان حقیقت -
شأنیتک تاکیدیسی یا قلا بوب طور به آتغه
منجه صراً تفکر حصول اولان حقیقندن چوق دها
أهلدر .

بناء علیه برانغما تیزی تنقیدیه دجکار اول ناول
جه بیک بوشأنیت نظر به سته بیوم ایتکه مجبوردرلر .
فی الواقع بونظریات علینره بر جوق اعتراضلر دها
شیمیدین سرداولنه بیلیر . حتی بونی بنده بایه بیلیرم .
فقط اهمیت بوراده دکادر . بو نظریه ک غیر قابل
اعتراض اولان قیستی درینلک وایداعیلکدیر . برده
ویلیام جه بیک حقیقی تلفیسی یاقیندن تدقیق ایدلر .
کدن صوکر ایدلردکی علو اخلاقی تقدیر ایتدیه
ألد ، دکادر . جه بیک برانغما تیزنه حقایق عالیه ک
قدر و حیاتی کبر ایدیور دیدیلر . حسی تحریات
علمیه به قارشی جسامت و معنویاتی قیران بر ریپلک
یاییور دیدیلر . فقط فیما وک بوبایدکی اثرخی صرائق
ودقله او قویه چنلرک بو فکرلره دوشه چکلی هیچ
طن ایتدورم . هاله مؤانی شخصاً دلایلانلر بستیون
مستترغ اولاییلر . چونکه حقیقی جه بیک قادر
آتشله هیچ کیمسه سوبه دیک کی یته هیچ کیمسه
حقیقی اوندن دها بونک بر احتراصله آرانامشدر .
کرک عالمه وکرک حقیقته قارشی بی پایان بر تجمس
صاحی اولان بو بو بوک آدم علیدن علمه قوشورق
اولا تشریح ، صوکر ا فیزبولوژی ، دها صوکر ا

قاجیرمه سیدر . حال بوک بو جلده زمان وسعوط
حقیقلرخی ده ذکر ایدیورم . یته مثلاً اوطوردینی
اسکله به باغلائش بر جوق ، او بونجماک ائندن
دوشمه سی ایله محملدرکه بونی غائب ایدم طن ایدر ویا
هیچ اولمازسه « شی » حقیقده صریح بر فکر دها ک دکادر .
اشیاده عارضی اولان تنوع وحرکت طواهری آراسنده
غیر متحول وباشلی باشنه ثابت قالان برشی موجود
اولدینی بیلدیر . ایتسه اشیاده کی بواستقرار و عدم تحول
نقطه سنی ایلک کورن آدم هر حالده بر فرضیه یادی .
نته کیم الوم هر اسام جنبشی تلفظ زده و مکالمه لرمنده
قولاندیغین بونون کله لرده بز فرضیه بی قبول ایتش
اولیورز . شاید بشریت انانی تکاملنده باشقه نوعدن
فرضیلر قبول ایتش اولسه بیدی بو کون کرک صرف
ونحو من وکرک طرز تفکر من بستیون باشقه برشکله
اولا حقدی .

ذهنیز بایسک ، اکثریت اعتباریله اولاسه ده ،
قسماً بعض فردلرک اثری اولدیننده شبهه یوقدر .
برانغما تیزک اک مهم مدعای نجه بو نقطه ده اولدینی
کی قانچیک بر دوا کی اولای ده بوجهندن در .
معلومدرکه قات : حقیقت دینلن شی ذهن بشرک
بنیه عمومی سته تابعدر ؛ دیشدی . برانغما تیز ایسه
ذهن بشرک بنیه ی ، بعض فردی ذهنلرک حر
تشکیلرک بر نتیجه سیدر دیور .

یته تکرار ایدیم که بو تلفیق حقیقلر هرکک
کیف و آرزوسنه تابعدر حکمی چقاریلما ایدر .
چونکه بویله بر طن هرکس فوتوغرافی ایجاد ایده .
بیلیر دیکله بردر . جه بیکه کوره حقیقلرک انواع
مختلفه سندن ، موضوعنه اک چوق توافقی تطابق ایدن
نه حقیقت علیه ، نه حس سیام عامه ، نه ده ذهنی
حقیقلردر . هر حقیقت عرصه شأنیت اوستانده
چیزلش عملی بوللردر . بو بولار آراسنده اولیلر
وارکه وقیله دقتن بوباید اولوبده باشقه برجهته
توجه ایتش اولسه بیدی ویا خود باشقه برنوع قائم
استداف ایدلش اولسه بیدی مذکور بوللره ، یعنی
حقیقلره ، بستیون قرلی برانستقامت ویریه بیکدک .
برده بو بولار آراسنده اولیلر وارکه بونلرک
استقامتی فردلرک تشبث احرازانه لریله تمین ایتش
اولایوب بالعمکس شأنیلرک آقبشنه تابعدرلر . شو
قادر وارکه بوبولار - که حقیقلرده دیکه بیلیرز -
بیله بر درجه به قادر اراده منزه قابل تعدیلدرلر .
چونکه جریان شئونانه قارشی تأثیر ایدوب ایتدیه
مختارز . حتی بوجریان تعقیب ایتدیه بیله شئونانک
قوتی تصرفه جریانی دیله دیکز هدرله اماله وتوجه
ایتکه مقتدرز . بناء علیه بونون حقیقلرک بر اثر
اختراع اولدینی سوبله مک بوماده هیچده یا کلایش
بر ادعا دکادر . حقیقلر شأنیلرک عینی اولایوب
منه لریور دیک دها دوغوردر .

بونلردن باشقه برانغما تیزک بر ادعای دها وارز
بوفلسفه شمدی به قادر مختلف حقیقلره ویرین
موقلرله بونلرک طرز تربیتی دوغرو دکادر دیور .